

א) לשון מנובל רש"י
 ב) נסוטה ט.א. א) א) ר"ה טו.
 ע"ש סוטה ג.א. ד) ר"מ
 האזנה ט) ג"ל רב יהודה,
 א) גבראשית מ.

הגהות הב"ה

א) גמ' והיא כפירמת הגיע
 זמן כ"ל ומיות עלתה
 נכה נמחק: (ג) רש"י
 ד"ה ואמר וכו' את כל
 העמים: (א) ד"ה הבו
 ד"ה א) ר"ה ואקחה
 שלום כ"ל ומיות את
 נמחק:

**הגהות מהר"ב
רנשבורג**

א) גמ' בני כשתא דמותי
 אפתא: י"ב ע"י ערוך ערך
 אפתא: ב) רש"י
 נגשים מנות לא תפסו.
 י"ב ע"י עשרה מאמרות
 וממנו חקרו דין חלק ג'
 פ"א דף קג ע"א תפס
 להו כוליהו שלום ע"י
 יפה מואר צ"י וימי דף
 דף ויפה ויפה
 מלאה פ"א ד"ה דף
 ז"י ע"א פ"ב ד"ו דף
 ק"ג ע"ב:

מוסף רש"י

ג) כוסות. כתובו של
 ע"י המשקם (סוטה טו.).
 בימי פרעה נבה. נכה
 נכודנהו מן ככל לכות
 את א"ל מלכים (שם). עם
 כל הוודרי כוכבים.
 ליתום המשיח (שם).

גיד הנשה פרק שביעי חולין

כיון דאסידיז רשוא. להזכיר דכר הזכירהו כקדוש לשלש מינות של שבת: **אסידיז** רשותא לאדכוריה להדיא: **וישר אל מלאך**. מקרא הוא בתרי עשר: **ויוכל איני יודע**. על אי זה מהס הוא אומר ויוכל שנלח ונעשה שר אס יעקב למלאך והכי קאמר וישר יעקב אל מלאך

ויוכל יעקב או הכי קאמר וישר אל יעקב מלאך כלומר נשמר לעומתו המלאך ויוכל המלאך ונמחו: **כשהוא אומר כי שרים**. ותוכל הוי יעקב נחמו למלאך: **שרים עם אלהים**. נשיא שבארץ ישראל שממכים הם ונקראים אלהים עד האלהים יצא דבר שניהם (שמות כג) ועם אנשים ראש הגולה: **ונגפן**. ישראל נמשלו לגפן דכתיב גפן ממנרים תסיע (תהלים ט): **שרי גאים**. עשרים וקרוצים למלכות: **אלו ג' שרי גוים**. מלאכים: **עלמה נלה**. אין חשבון כל כך כשריגים שהם ענפים קשים: **אלו פרחי כהונה**. המשכתים במקדש: **שנתנו הקב"ה לישראל: אלו הצנורים**. שהכניסן לארץ טובה ומלאה פירות ומציאין ממנה צנורים צפירחת גמר בשולס: **הגיע זמנו**. לנחת מכאן ולפרות ולרבות: **עלמה נלה**. עלתה זמן הנחה לזות דס נלחן של מלכים: **ג' כוסות**. צפור החלוס וקוס פרעה וגו': **צמי פרעה נכה**. שהמריעה נכוד נכר דכתיב (ירמיהו מו) לכה נכוד נכר מלך צבל וגו': **אומה זו**. ישראל: **נמשלה כגפן**. גפן ממנרים תסיע: **ומורו שנה אלו בעלי חיים**. דמה הזמורה הזו מוציאה לולבין ועלים ופרי והוא עיקר הגפן קך בעלי חיים גומלי חסד ומחויקים ידי עניים ומפזרים ממנוס למלכות כשציל אחיהם ומתקיימים על ידס: **עליו**. שנגפן סובלין הרוח ומגניס על האשכולות שלא יכס שרצ ושמש ורוחות קך עמי הארץ חורשין חורשין וקוצרין מה שמלמדי חכמים אכולים: **קנוקנות**. ודייל"ש דלה חוץ למדי: **ואכרה לי**. הקב"ה אומר קניתי לי ישראל צט"ו צניסן כשציל הצדיקים: **אשר כריס לי**. קניתי כדאמר' צפ"ק דסוטה (דף ג.). **דיעקב צונה מעשו: לרור הכסף**. בחלק (סנהדרין דף יז:) מפרשין ליה צדיקים דשלחו ליה עמון ומואב לנכוד נכר כדשמעו לנציאים דלימינבאל כחורבנא תא אחרצניהו שלח להו מסתפינא מאלההון שלחו ליה כי אין האיש צניטו שלח להו בקריבא אתי שלחו ליה הלך בדרך למרחוק שלח להו איכא דיקי דצעי רחמי שלחו ליה לרור הכסף לקח צידו לדיקים שבהם המיתס: **חומר**. שלשים סאין: **לסך**. ט"ו סאין: **כאן**. צבבל: **ורובייהו**. דצדיקי דארץ ישראל: **אפתא**. יע"ע: **ואומר אליהם**. צנזואת זכריה כתיב גבי עובדי כוכבים ואקח את מקלי את נועם ואגדע אותו להפר את צרימי אשר כרתי את (ט) העמיס ואומר אליהם וגו': **הבו שכרי**. החזירו לי את הצדיקים שהייתם מקצלים עליהם שכר וישקלו וגו' (ט): **ואקח את שלשים הכסף**. ונקצעו אותם לדיקים לזרות צישראל: **אל ציט ה'**. צארך ישראל: **שלשים מואס**. לא נתפרשו ב' ומנהלה הוא דקא יליף: שאין

צב.

1. וישר אל מלאך ויכל ככה ויתחנן לו בית אל ימציאנו וישם ידבר עמנו: הושע יב ה
 2. ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך בי אם ישךאל בי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל.
 3. ובגפן שלשה שריגים והיא כפרות עלתה נכה הבשילו אשכולותיה ענבים: בראשית מ י
 4. גפן ממנרים תסיע תגרש גוים ותפועה תהלים פ ט
 5. ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אדם: שמואל א ז
 6. פורה דרובתי לבדי ומעמם אין איש אתי ואדרבם באפי ארמסם בתמתי וזו נצחם על בגדי וכל מלבושי אגאלתי: ישעיהו סג ג
 7. ואברה לי בחמשה עשר קסף וחמור שערים ולתן שערים: הושע ג ב
 8. אבי השביעני לאמר הזה אנכי מת בקברי אשר בריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ונתתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה: בראשית ג ה
 9. צרור הכסף לקח בידו ליום הפסא יבא ביתו: מילוי ז כ
 10. ויאמר יי אלי השליכוהו אל היער אדר הוקר אשר יקרתי מעליהם ואקחה שלשים הכסף ואשליך אתו בית יי אל היער: זכריה יא יג
 11. וקמר אליהם אם טוב בעיניכם הבו שכרי ואם לא תרדו וישקלו את שכרי שלשים קסף: זכריה יא יב

לעזי רש"י

וידיל"ש וידייל"ש. קנוקנות.

רבינו גרשום

הדר ויריעו כל בני אלהים: אלו שלשה שרי גוים כו'. כלומר גוים כשרין כגון אדרכן דשמייה לרב: הבשילו אשכולותיה ענבים אלו הנסכים. וגם הם היו מתנה לגבי מנבח: וכן הוא אומר ויו נצחם על בגדי. נצה דורש נצחם: שלש כוסות האמורין במצרים. וכוס פרעה בידי וגו': אומה זו כגפן נמשלה. כלומר ישראל: קנוקנות. סופי ענבים שהם ענבים קשים: שאלמלא עליה. כלומר שחורשין וזורעין שאלמלא כן רעב יבא בעולם: חומר שעורים ולתן שעורים. חומר שלשים סאה לתן ט"ו סאין ואלו הן סך הכל מ"ה סאין ואותם מ"ה סאין אלו מ"ה צדיקים: דתותי אפתא. אקצרו כלע"ז: ואומר אליהם אם טוב בעיניכם הבו שכרי:

ברוך אופנים הוא דאמר' י"ה. אלל קדוש אומרים שרפים כדכתיב (ישעיהו ו) שרפים עומדים ממעל לו וגו' וכתיב בתריה וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש וכו' ומה שאנו אומרים בתפלת יוצר והאופנים וחיות הקדש כו' דחיות נמי אומרים ברוך דעדיפי משרפים וקרא נמי מוכח דחיות ואופנים אומרים ברוך דכתיב קרא דברוך כתיב וקול כנפי חיות משיקות אשה אל אחותה וקול האופנים לעומתם קול רעש גדול וכלל דוכתא משמע דהאופנים כתר חיות גרידי דכתיב (יחזקאל ט) וכלת חיות ילכו האופנים אללס ובהנשא חיות מעל הארץ ישאלו האופנים וכתיב נמי כי רוח החיה באופנים ואס תלמר דלפינן השתא לפירוש זה דחיות דשרפים אין הכל אחד וצפרק אין דוקטין (מגינה דף יג:) אומר פסוק אחד אומר שש כנפים לאחד ופסוק אחד אומר ארבע כנפים לאחד ומאי קושיא הא האי קרא דשש כנפים צשרפים כתיב והאי דחיות כתיב וי"ל דמסתבר ליה שאין משונים צנפיהם וכח"ג פריך צפ"י צל לו (יומא דף עב:) כתיב ועשית לך ארון עץ וכתיב ועשו ארון עצי שטים אע"פ שהיה ארון אחר מסתמא כמו שהיה זה קך היה זה וכן בהמוכר פירות (צ"ב דף טז.) למ"ד פניהם איש אל אחיו והכתיב ופניהם אל הצית מוכרצים של שלמה אכרצים של משה פריך דמסתמא לא נשתנו זה מזה: אלימא

אלא מה שעתיד להיות אלא גפן זה תורה שלשה שריגים אלו משה ואהרן ומרים והיא כפורחת עלתה נצה אלו סנהדרין הבשילו אשכולותיה ענבים אלו הצדיקים שבכל דור ודור אמר ר"ג עדיין צריכין אנו למודעי דמוקים ליה כוליה בחד מקום רבי אלעזר המודעי אומר גפן זה ירושלים שלשה שריגים זה מקדש מלך וכהן גדול והיא כפורחת עלתה נצה אלו פרחי כהונה הבשילו אשכולותיה ענבים אלו נסכים רבי יהושע בן לוי מוקים לה במתנות דאמר ר' יהושע בן לוי גפן זו תורה שלשה שריגים זה באר עמוד ענן ומן והיא כפורחת עלתה נצה אלו הבכורים הבשילו אשכולותיה ענבים אלו נסכים רבי ירמיה בר אבא אמר גפן אלו ישראל וכן הוא אומר גפן ממצרים תסיע שלשה שריגים אלו שלשה רגלים שיישראל עולין בהן בכל שנה ושנה והיא כפורחת (ט) עלתה נצה הגיע זמנו של ישראל לפרות ולרבות וכן הוא אומר ויבני ישראל פרו וישרצו עלתה נצה הגיע זמנו של ישראל ליגאל וכן הוא אומר ויו נצחם על בגדי וכל מלבושי (ט) אגאלתי הבשילו אשכולותיה ענבים הגיע זמנה של מצרים לשתות כוס התרעלה והיינו דאמר רבא (ט) שלשה כוסות האמורות במצרים למה אחד ששתה בימי משה ואחד ששתה בימי פרעה נכה ואחד שעתידה לשתות עם כל העובדי כוכבים אמר ליה רבי אבא לרבי ירמיה בר אבא כי דריש להו רב להני קראי באגדתא כוונתך דריש להו אמר רבי שמעון בן לקיש אומה זו כגפן נמשלה זמורות שבה אלו בעלי בתים אשכולות שבה אלו תלמידי חכמים עלין שבה אלו עמי הארץ קנוקנות שבה אלו ריקנים שבישראל והיינו דשלחו מתם ליבעי רחמים איתכליא על עליא דאילמלא עליא לא מתקיימוי איתכליא (ז) ואכרה לי בחמשה עשר כסף א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק (ז) אין בירה אלא לשון מכירה שנאמר (בקברי אשר בריתי לי בחמשה עשר זה ט"ו בניסן שבו נגאלו ישראל ממצרים כסף אלו צדיקים וכן הוא אומר צרור הכסף לקח בידו חומר שעורים ולתך שעורים אלו מ"ה צדיקים שהעולם מתקיים בהם ואיני יודע אם שלשים כאן ומ"ו בארץ ישראל ואם שלשים בארץ ישראל ומ"ו כאן כשהוא אומר (ט) ואקחה שלשים הכסף ואשליך אותו בית ה' אל (ט) היוצר הוא אומר שלשים בארץ ישראל ומ"ו כאן אמר אבי ורובייהו משתכחי בני כנישתא דתותי (א) אפתא והיינו דכתיב (ט) ואומר אליהם אם טוב בעיניכם הבו שכרי ואם לא חדלו וישקלו את שכרי שלשים כסף (ט) רבי יהודה אומר אלו שלשים צדיקי אומות העולם שאומות העולם מתקיימים עליהם עולא אמר אלו שלשים מצות שקבלו עליהם בני נח ואין מקיימין אלא שלשה אחת שאין

יז א מ"י פ"ח מהלכות
מאכלות אסורות הל' ד
סמג לאוין קלף טושי"ע י"ד
ס"י סה סעף ה':
ב [מ"י] שם הלכה א'
טושי"ע שם סעף ח':
יה ג מ"י שם הל' ז'
טושי"ע שם סעף ח':
יב ד מ"י שם טושי"ע הל'
ז' ופט"ז הל' ו' טושי"ע
שם סעף ט' וק"י ק סעף
ז':

ב ה מ"י פ"ז מהלכות
מאכלות אסורות הל' ו'
ט"ז סמג לאוין קלף קלף
טושי"ע י"ד ס"ד ס"י:
בא ו' ז מ"י שם הל' ז'
טושי"ע שם סעף י':

רבינו גרשום

שאין כותבין בחובה
לזכרים. כלומר כשעושין
משכב זכור אין כותבין
להן בחובה: ואחר
שאין שוקלין בשר המת
במקולין. כלומר במשקל
כלומר דמורבין בשר המת
בצנעא אבל לא בפרהסיא
בשוק: מפני שאין לו כף.
כלומר שאין ירך שלו
עגול ככף בהמה: והלך
ר' מאיר לשיטתו. כלומר
ר"מ דסבירא ליה דחלבו
אסור הלך לשיטתו דהוא
אמר טעון שחיטה כבהמה
ממלייתא: ר' יהודה אומר
גוממו עם השופי. כלומר
אין צדיק לחטט אחריו
אין אחרת עם השופי
למעלה: לעולם חלבו
גידו. כלומר דמותר ואע"ג
דאמר שמואל לרביי אכל
דמותר מדי שמואל חלבו
מאיר אסור מדרבנן אבל
מדאורייתא מותר: מאי
לאו ר"מ היא. כלומר
מה דאמרי' דשומנו מותר
וישראל קדושים נהגו בו
אסור ר"מ היא: לא
אסרה תורה אלא קנוקות
שבו. כלומר גידין דקין
שמתפרשין מן הגיד אילך
ואילך שחן בני אכילה
אבל הגיד עצמו שהוא
חשוב כעץ לא חייבה
התורה: אלא חלב אמר
רחמנא ולא חותין. כלומר
דחלב לחוד וחוטין לחוד
ה"נ גיד לחוד וקנוקות
לחוד ומה דכתב רחמנא
לא יאכלו בני ישראל וגו'
אמר רחמנא דאפי' אוכל
הגיד חשוב כעץ חייב
וכ"ש קנוקות: ולא נימא
קנוקות ולא גיד אלא
גידן וקנוקות: ממרטט
ליה. כלומר מחטט אחריו
וחותכו יפה: רב אי
גאים ליה. כלומר חותכו
מלמעלה ואין מחטט
אחריו.

אילימא חלבו דשליל. וא"ת ומאי שנא דבגיד דשליל פליגי וצחלבו
דשליל מודו וי"ל משום דלא מקרי חלב כיון דאינו צעמוד
והקרב דלאמר צ"ב בהמה המקשה (לעיל דף עה.) מה חלב ושמי הכליות
האמורים באשם מואל מכלל שליל: **ואמר** רבי אלעזר אמר רבי

שאין כותבין כתובה לזכרים ואחת שאין
שוקלין בשר המת במקולין ואחת שמכבדין
את התורה: ואינו נוהג בעוף: והא קא
חזינן דאית ליה אית ליה ולא עגיל בעי רבי
ירמיה אית ליה לעוף ועגיל אית ליה לבהמה
ולא עגיל מאי בתר דידיה אזלינן או בתר
מיניה אזלינן תיקו: ונוהג בשליל: אמר
שמואל וחלבו מותר לדברי הכל חלבו דמאי
אילימא דשליל והא מיפלג פליגי ביה
דתניא נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי
מאיר רבי יהודה אומר אינו נוהג בשליל
וחלבו מותר ואמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא
מחלוקת בבן תשעה חי והלך ר"מ לשיטתו
ורבי יהודה לשיטתו ואלא חלבו דגיד הא
מיפלג פליגי בה דתניא גיד הנגשה מחטט
אחריו בכל מקום שהוא וחותך שמנו מעיקרו
דברי ר"מ רבי יהודה אומר גוממו עם השופי
לעולם חלבו גיד ומורה שמואל דל"מ
מדרבנן אסור דתניא וישמנו מותר וישראל
קדושים נהגו בו איסור מאי לאו ר"מ היא
דאמר מותר מן התורה ואסור מדרבנן ממאי
דילמא רבי יהודה היא אבל לרבי מאיר
מדאורייתא נמי אסיר לא ס"ד דתניא גיד
הנגשה מחטט אחריו בכל מקום שהוא ושמנו
מותר מאן שמעת ליה דאית ליה חטיטה
ר"מ וקאמר שמנו מותר אמר רב יצחק בר
שמואל בר מרתא אמר רב לא אסרה תורה
אלא קנוקות שבו עולא אמר יעץ הוא
והתורה חייבה עליו אמר אביי כוותיה
דעולא מסתברא דאמר רב ששת אמר
רב אסי חוטין שבחלב אסורין ואין חייבין
עליהן אלמא חלב אמר רחמנא ולא
חוטין הכא נמי גיד אמר רחמנא ולא
קנוקות גופא אמר רב ששת אמר רב
אסי חוטין שבחלב אסורין ואין חייבין
עליהן ושבכוליא אסורין ואין חייבין
עליהן לובן כוליא רבי ורבי חייא חד
אמר וחד שרי ר"ב רבא ממרטט ליה ר' יוחנן
ממרטט ליה רבי אסי גאים ליה אמר אביי
כוותיה דרבי אסי מסתברא דאמר רבי אבא

שאין כותבין כתובה לזכרים. ואחת שאין
שוקלין בשר המת במקולין ואחת שמכבדין
את התורה: ואינו נוהג בעוף: והא קא
חזינן דאית ליה אית ליה ולא עגיל בעי רבי
ירמיה אית ליה לעוף ועגיל אית ליה לבהמה
ולא עגיל מאי בתר דידיה אזלינן או בתר
מיניה אזלינן תיקו: ונוהג בשליל: אמר
שמואל וחלבו מותר לדברי הכל חלבו דמאי
אילימא דשליל והא מיפלג פליגי ביה
דתניא נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי
מאיר רבי יהודה אומר אינו נוהג בשליל
וחלבו מותר ואמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא
מחלוקת בבן תשעה חי והלך ר"מ לשיטתו
ורבי יהודה לשיטתו ואלא חלבו דגיד הא
מיפלג פליגי בה דתניא גיד הנגשה מחטט
אחריו בכל מקום שהוא וחותך שמנו מעיקרו
דברי ר"מ רבי יהודה אומר גוממו עם השופי
לעולם חלבו גיד ומורה שמואל דל"מ
מדרבנן אסור דתניא וישמנו מותר וישראל
קדושים נהגו בו איסור מאי לאו ר"מ היא
דאמר מותר מן התורה ואסור מדרבנן ממאי
דילמא רבי יהודה היא אבל לרבי מאיר
מדאורייתא נמי אסיר לא ס"ד דתניא גיד
הנגשה מחטט אחריו בכל מקום שהוא ושמנו
מותר מאן שמעת ליה דאית ליה חטיטה
ר"מ וקאמר שמנו מותר אמר רב יצחק בר
שמואל בר מרתא אמר רב לא אסרה תורה
אלא קנוקות שבו עולא אמר יעץ הוא
והתורה חייבה עליו אמר אביי כוותיה
דעולא מסתברא דאמר רב ששת אמר
רב אסי חוטין שבחלב אסורין ואין חייבין
עליהן אלמא חלב אמר רחמנא ולא
חוטין הכא נמי גיד אמר רחמנא ולא
קנוקות גופא אמר רב ששת אמר רב
אסי חוטין שבחלב אסורין ואין חייבין
עליהן ושבכוליא אסורין ואין חייבין
עליהן לובן כוליא רבי ורבי חייא חד
אמר וחד שרי ר"ב רבא ממרטט ליה ר' יוחנן
ממרטט ליה רבי אסי גאים ליה אמר אביי
כוותיה דרבי אסי מסתברא דאמר רבי אבא

אמר רב יהודה אמר שמואל
חלב

עולא אמר עין הוא והתורה בו'. פלוגתא דיש בגידים צני"ט ופלוגתא דר"מ ורבי יהודה דפליגי
בחטיטה לא הוי כפלוגתא דרב ועולא אלא קסבר רב דהא דפליגי תנאי צני"ט צנידין צנותן טעם בקנוקות הוא דפליגי אלא גיד לכ"ע עין הוא
ורב דהא קסבר כמאן דלאמר דיש בהן צני"ט דלמ"ד אין צנידין צני"ט מה לי גיד ומה לי קנוקות וכן פלוגתא דר"מ ורבי יהודה דפליגי
בחטיטה וההוא תנא" דפליגי ארבי יהודה ואית ליה דלא אסרה תורה אלא שעל הקפ צננדי כל זה יעמיד רב בקנוקות ועולא סבר דכל
הנך פלוגתא בגיד עצמו ולא בקנוקות דקנוקות שרו לכולי עולם דגיד אמר רחמנא ולא קנוקות ועולא סבר כמ"ד אין צנידין
צני"ט מדקאמר עין הוא: **בן ר' ירמיה דעולא** מסתברא. צנאיתות דרב אחאי צפרשת ושלח"י דלע"ג דקאמר מסתברא כעולא אסרינן
קנוקות מדרבנן משמע דלעולא אפילו מדרבנן שרי: **אמר** אביי כוותיה דרבי אסי מסתברא. משמע דהכי הלכתא דלובן כוליא
שרי ואין צריך לגמור אלא מה שחון לכוליא וצקונטרס נמי כתב דהמיקל לא הפסיד וצנאיתות נמי צפרשת ושלח"י הביאו דברי המתיר
ולא דברי האוסר וגרס רבה דא"כ היה הלכה כרבה לגבי צני"ט ובכל הספרים כתיב רבה ומייהו כתב צקונטרס
דצננדין כוליא הלך אחר המחמיר לשרש אחריו כיון דלא אתמר הלכתא כצני"ט והמחמיר יחמיר והמונע לא הפסיד וצננדין שדבשר חופה
אוחו משמע שחון פירוש הקונטרס שפשוט לו שהוא מותר אף על גב שצננדין כוליא לא פסק צננדין שיהא מותר ושמא סובר דכוליה
אית להו דשמואל דלאמר חלב שבדבשר חופה אוחו מותר וצני"ט ליתן טעם דמ"ש זה מזה דאי דרשינן שעל הכסלים אמר רחמנא ולא
שבחון הכסלים הכא נמי אמר רחמנא שעל הכליות ולא שבחון הכליות ואף על גב דחוטין שבחלב אסורים מדרבנן יש לגזור בהו טפי
בחוטי חלב אטו חלב מצננדין כוליא ויש לסתור מכאן דברי ר"א ממ"ץ שהיה אומר דשומן שעל יתרת הכבד אסור אף לאחר שיעול הקרום
מעליו מדתניא בתורת כהנים כי כל אוכל חלב מן הצהמה אשר יקריבו ממנה וגו' אין לי אלא חלב תמימים שהם כשרים ליקרב
חלב צעלי מומין מנין תלמוד לומר מן הצהמה חלב חולין מנין תלמוד לומר כי כל אוכל חלב אס כן למה נאמר אשר יקריבו ממנה
לומר

א) לעיל ס"ט. עד: [מוספתא
רפ"ז, ב) לעיל עד:
מוספתא פ"ז ה"צ, ג) לעיל
פסחים פג: ד) נע"י
מוס' ד"ה אמר אביי וכו'
וכן גורס הר"ש אמר
הר"ן גורס רבא ועד שכן
ג"י הערוך ערך מרט',
ה) ר"מ ו' ר"מ ו' לקמן
ז: ח) [סימן דנ],
ט) [שם].

גליון הש"ס

בפ"ד יוחנן ממרטט ליה.
ע"ל זו ע"ל מוס' ד"ה
כוליא:

הגהות מהר"ב

רנשב"ב
א) רש"י ד"ה לשיטתו וכו'
וגידו: כאן הס"ד ואמ"כ
מה"ד אלא:

מוסף רש"י

נוהג בשליל. גיד
הנשה, והלבו.
שליל אסור (ע"ל ט"ז).
מעיקרו. אפילו הבעל
ונאשר בצנעא (לעיל ע"ג).
גוממו עם השופי.
כלומר חוטין
לשופי ונחל את הגובה
מן השופי, דדמי לגיד
ואסור מדרבנן אלא
שעין של חלבו מותרין
(ט"ז). וישראל קדושים.
העושין סיג לתורה (לעיל
ז:).

(א) צ"ל ואמר, (ב) שבת קרא: וסיני, (ג) לנחן גור אחיני, (ד) שבת קטו: וסיני, (ה) וישי צעירך עבך משל ב' וצפרושיי ברטת לת. ד"ה חיל רבא וכו' וצפיי הטור והמחבר סוף סי' סג, (ו) וצ"ל מח"ל, (ז) צמ"ט ליתא י"שק הו"ה, (ח) ח' אבג במס' בינה [דף נח:] אמר רב ספרא משה שם פירש"י ביקרא דמשה קא משתבע, (ט) ויעשו הרפסוּם.

ג'יוון הש"ס

רש"י ד"ה וזהו וכו' בא"י מרפות. וע"ש ברש"י ד"ה אף כל וכו'.

הגהות הב"ח

(א) ג"מ מפרקא דאמר ר' יוחנן אלא:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

[א] תוב' ד"ה [ב] דבר 35 ע"כ אמר אבי וכו' מ"מ ליתסר מטעם שקרב. י"ב ע"י צ"ג בהלכות חלב דף קל"ז דמיישב זה ודבריו הם ע"פ הסוגיא דברכות דף ד' ע"א וזימה על החסו של היבול דברי זו הסוגיא דברכות ז"ע דגם לנחמן דף ק"ח ע"א איתא הכי. ש"ב לחייב למעדי יושבי וכו' ע"ג עמודו כזי וכו' ספר שו"ת הלכות ט"ף הלכות חלב דף נ' ע"ד ד"ה עוד השקו וכו' האריך כזה:

מוסף רש"י

משה. כלומר כביט דבורי כמשה דבורי (שבת קכ"א) גדול הדור (טובח' דס') או: ב' צמ"ט צ"ג וזהו חלב שעל הדקין. כשהמשיט ממחילים לישמן מן הקיפה היו חלב שעל הדקין אכזר עד אמה לבדדי ר' ישמעאל מפי שחלב שעל הקרב שקורין טייל"א מחובר בו והמחבר מרחיב בכלל מוחל כל החלב. אלא חלב שעל הקנה ל"ר ישמעאל מותר (קט"ו ט"ט). חשילתא. מעשים (ברכות לח.).

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צג.

עין משפט נר מצוה

כב א מיי פ"ו מהל' מאלות אסרות הל' ז [נטו"ע י"ד סי' סד סעף ד':] כב ב מיי שם הל' טו"ש"ע שם סעף ז: כב ג מיי שם הל' טו"ש"ע שם סעף ח: כב ד מיי שם הל' טו"ש"ע שם סעף ו': כב ה מיי שם הל' ג' סמג שם טו"ש"ע י"ד סי' סה סעף א': כב ו מיי שם הל' ג' סמג שם טו"ש"ע י"ד סי' סד סעף טו': כב ז מיי שם הל' לא טו"ש"ע שם סעף ו': כב ח ט מיי שם הל' לא טו"ש"ע שם סעף ו': כב ט מיי שם הל' לא טו"ש"ע שם סעף ו': כב י מיי שם הל' לא טו"ש"ע שם סעף ו':

העיו רש"י

לנבלי"ש. מתנים. טייל"א. קרום (סנימנ). הבק"א. י"ד. לנבלי"ש. מתנים. פלגמ"א [פלגמ"ש]. סתלים (השורשים הפנימים של הייך סמוך לכה"ה). הבק"א. י"ד.

רבינו גרשום

בהמה בחייה פרוקי מפרקא. כלומר כשהיא הולכת במשכין מחניה אילך ואילך ולא חשיב תרבו תחת הבשר שאין עומדין המתנים במקומן: ונחירנא. כלומר דבור אגא: דקליבוטתא קניני: חוטין שביד אסורין. כלומר גידין שבורע: משה מי קאמר רחמנא לא חיובל בשרא. כלומר בלשון כבוד כלומר אדם חשוב: ריש מעי'א באמתא בעי גרידא. ואיזוהו ריש מעי'א מן המצר ולמשה כשמחיל בני מעים מן הכרס באורך אמה חשוב ככרס עצמו ובעינן שיגרדו מן החלב למעלה: חוטין שבעוקין. כלומר שבלא"ל אלו החוטין שביבכפלי: הגן לית ליה תקנתא דמשום תרבו אינין: דביעי דמוקרא. כלומר מביצים של בהמה שקרמא למעלה מן הביצים. ודמוקרא חיותא דמתנא ביה מוחא דהוא אסור משום דמא: אלא שעל הדר בלבד חוט גדול של חלב שמעורה בטחול אלא לאו דכוליה אסור [ואינין חייב עליו: ביעי חשילתא. כלומר ביצים המעוכים כמו מעוך וכחוח. בהמה שחשוב כמו שנטולין מן הבהמה וחשוב כאבר מן החי:

לומר לך חלב שכןהו כשר לאו ליקרז לא אמרתי לך משמע שהייתי אוסר חלב הדפנות אי לאו משום דאינו קרב וא"כ חלב היומרת שהוא קרב עם היומרת אסור ולפי זה היה לך לאסור לנבן כוליא שהוא קרב עם הכוליא והכא שרינן ליה ומיהו איכא למימר שאני לנבן כוליא שממעת ליה קרף שעל הכליות ולא שבתוך הכליות ומי"מ קשה דלפ"י ליתסר שומן האליה שקרב עם האליה וקף על גב דאלמר דפרק כל הבשר [לקמן דף ק"ח]. דחלב האליה מיקרי חלב סממא לא איקרי אומ"מ ליתסר מטעם שקרב לכך נראה לי דדוקא חלב דפנות שדומה לשאר חלב ושמא אף תוובז קרום ונקלף הוא הוה מיתסר אי הוה קרב חלב חלב יומרת ולנבן כוליא ושומן האליה שאין דומין כלל לחלב לא מיתסרי דאין קרבין במורת חלב חלב חלב יומרת וכוליא חלב:

יחלב שהבשר חופה אותו מותר אלמא שעל הכסלים אמר רחמנא ולא שבתוך הכסלים הכא נמי שעל הכליות אמר רחמנא ולא שבתוך הכליות גופא אמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל חלב שהבשר חופה אותו מותר איני והאמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל יהאי תרבו דתותי מתני אסיר אמר אביי בהמה בחייה פרוקי מיפרקא (א) אמר ר' יוחנן אנא לאו מבחא אנא ולא בר מבחא אנא ונחירנא דהכי הוה אמרי בי מדרשא בהמה בחייה פרוקי מיפרקא אמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל יחלב שעל המסם ובית הכוסות אסורין וענוש כרת וזהו חלב שעל הקרב (ב) אמר ר' אבא אמר רב יהודה אמר שמואל יהאי תרבו דקליבוטתא אסור וענוש כרת וזהו חלב שעל הכסלים ואמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל יהוטין שביד אסורין אמר רב ספרא (ג) משה מי אמר רחמנא לא תיכול בישרא אמר רבא משה מי אמר רחמנא אכול דמא חתכיה ומלחיה אפילו לקדירה נמו שפיר דמי אמר רב יהודה אמר שמואל ריש מעי'א באמתא בעי גרידה וזהו חלב שעל הדקין ואמר רב יהודה יהוטין שבועוקין אסורין חמישא חוטי אית ביה בכפלא תלתא לתרי תרי משמאלא לתלתא ממצלי לתתא תלתא נפקא מינה דאי שליף להו עד דחמימי משתלפי ואי לא בעי חמוטי בתרייהו אמר אביי ואיתימא רב יהודה חמישא חוטי הוו תלתא משום תרבו ותרין משום דמא דטחלי ודכפלי ודכוליתא משום תרבו דידא ודלועא משום דמא למאי נפקא מינה הני דמשום דמא אי מחתך להו ומלח להו שפיר דמי הגך לית להו תקנתא אמר רב כהנא ואיתימא רב יהודה חמישא קרמי הוו תלתא משום תרבו ותרי משום דמא דטחלי דכפלי ודכוליתא משום תרבו דביעי דמוקרא משום דמא רב יהודה בר אושעיא הוה קא קליף ליה טחלא ללוי בריה דרב הונא בר חי'א הוה קא גאים ליה מעילאי א"ל חות ביה טפי אתא אבוה אשכחיה אמר ליה הכי אמר אבוה דאמך משום דרב ומנו רב ירמיה בר אבא ל"א אסרה תורה אלא שעל הדר בלבד איני והאמר רב המנונא תנא קרום שעל הטחול אסור ואין חייבים עליו היכי דמי אילימא שעל הדר אמאי אין חייבין עליו י"אלא דכוליה אמר ליה (ד) אי תניא תניא גופא אמר רב המנונא תנא קרום שעל הטחול אסור ואין חייבין עליו קרום שעל גבי כוליא אסור ואין חייבין טחול אטחול לא קשיא הא כנגד הדר הא שלא כנגד חוליא אכוליא נמי לא קשיא יהא בעילאה הא באתאה ביעי חשילתא רב אמי ורב אסי חד אסר וחד שרי מאן דאסר מדלא

מדלא

מדלא